

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«МИКОЛАЇВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ПОЛОЖЕННЯ ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ

(зі змінами та доповненнями, редакція 5-2020, протокол Вченої ради ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» № 05/20 від 24 грудня 2020 р. затверджених наказом ректора від 24 грудня 2020 року № 142, зі змінами та доповненнями, редакція 6-2021, протокол Вченої ради ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» № 05/21 від 20 грудня 2021 р. затверджених наказом ректора від 20 грудня 2021 року № 125, зі змінами та доповненнями, редакція 7-2022, протокол Вченої ради ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» № 05/22 від 23 грудня 2022 р. затверджених наказом ректора від 23 грудня 2022 року № 109, змінами та доповненнями, редакція 8-2023, протокол Вченої ради ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» № 05/23 від 29 грудня 2023 р. затверджених наказом ректора від 29 грудня 2023 року № 133)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ВНЗ «Міжнародний
технологічний університет «Миколаївська
політехніка»

Протокол № 01/15 від «31» серпня 2015 р.

Голова Вченої ради ВНЗ «Міжнародний
технологічний університет «Миколаївська
політехніка»

С. А. Ткаченко

«31» серпня 2015 р.

Набуває чинності згідно з наказом ректора
від «31» серпня 2015 р. № 79

Миколаїв, 2023 р.

1. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність у Вищому навчальному закладі «Міжнародний університет «Миколаївська політехніка» (далі - Положення) закріплює норми та правила етичної поведінки, професійного спілкування між науково-педагогічними, педагогічними працівниками Вищого навчального закладу «Міжнародний університет «Миколаївська політехніка» (далі – ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка»), здобувачами вищої освіти.

1.2. Це Положення розроблено на основі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка», Правил внутрішнього розпорядку ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка», Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та нормативних актів ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка».

1.3. Мета Положення полягає у дотриманні високих професійних стандартів в усіх сферах діяльності ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» (освітній, науковій, виховній тощо), підтримки особливих взаємовідносин між науково-педагогічними, педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти, запобігання порушення академічної доброчесності.

1.4. Науково-педагогічні працівники, педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення дієвої організації освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка», зобов'язуються виконувати норми даного Положення.

1.5. Норми цього Положення закріплюють правила поведінки безпосередньо у трьох основних сферах – освітній (навчальній), науковій та виховній (морально-психологічний клімат у колективі).

2. Поняття та принципи академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність — це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Для забезпечення академічної доброчесності в ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» необхідно дотримуватися наступних принципів:

- демократизм;
- законність;
- верховенство права;

- соціальна справедливість;
- пріоритет прав і свобод людини і громадянина;
- рівноправність;
- гарантування прав і свобод;
- науковість;
- професіоналізм та компетентність;
- партнерство і взаємодопомога;
- повага та взаємна довіра;
- відкритість і прозорість;
- відповідальність за порушення академічної доброчесності.

2.3. ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» здійснює свою діяльність окремо від політичних уподобань, партій, релігійних об'єднань та рухів у будь-якій формі організації.

2.4. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними та педагогічними працівниками передбачає:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти та вищої освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- повагу до осіб, які здобувають освіту, до їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин;
- об'єктивно та неупереджено оцінювати знання та вміння здобувачів вищої освіти;
- якісно, вчасно та результативно виконувати свої функціональні обов'язки;
- впроваджувати у свою діяльність інноваційні методи навчання;
- відповідно до вимог законодавства підвищувати свою кваліфікацію;
- дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;
- не розголошувати конфіденційну інформацію, інформацію з обмеженим доступом та інші види інформації відповідно до вимог законодавства сфері інформації та звернення громадян;
- надання достовірної інформації;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- уникати приватного інтересу та конфлікту інтересів;
- нести відповідальність за порушення академічної доброчесності;
- негайно повідомляти адміністрацію ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам; - тощо.

2.5. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм чинного законодавства України в сфері освіти та вищої освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- повагу до науково-педагогічних та педагогічних працівників;
- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаної третіми особами;
- поважати честь і гідність інших осіб, навіть, якщо їх погляди відрізняються від ваших;
- бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та грамотно посилатися на них;
- не фальсифікувати або не фабрикувати інформацію, наукові результати з їх наступним використанням у роботі (курсівій, дипломній, дисертаційній);
- не пропонувати хабар за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності;
- не здійснювати або не заохочувати будь-якими способами зміну отриманої академічної оцінки;
- нести відповідальність за порушення академічної доброчесності;
- негайно повідомляти адміністрацію ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу охоронюваним законом правам, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам.

3. Організація роботи Комісії з питань етики та академічної доброчесності

3.1. З метою виконання норм цього Положення в ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі - Комісія).

3.2. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції адміністрації ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» щодо накладання відповідних санкцій.

3.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством в сфері освіти та вищої освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка», Правилами внутрішнього розпорядку ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка», іншими нормативними актами ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» та цим Положенням.

3.4. Склад Комісії затверджується наказом ректора ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» за поданням рішення Вченої ради ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка». Строк повноважень Комісії становить 3 роки.

3.5. До складу Комісії за посадами входять: проректор з наукової роботи проректор з науково-педагогічної роботи, декани факультетів, завідувачі кафедр, голова комісії із запобігання корупції, голова студентської ради університету.

3.6. Будь-який працівник ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка», здобувач вищої освіти ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» може звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень.

3.7. Комісія зі свого складу обирає Голову, заступника та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності Голови його обов'язки виконує заступник. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо здійснює секретар.

3.8. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові, що проводяться у строки визначені планом роботи та позачергові, що скликаються при необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.

3.9. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

3.10. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує Голова та секретар.

3.11. Комісія не менше одного разу на рік звітує про свою роботу перед Вченою радою ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка».

3.12. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи підготовки про можливість такого порушення, повинен звернутися до Голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, навчальний курс, група, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

3.13. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення Кодексу академічної доброчесності.

3.14. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються ректору для подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

3.15. Повноваження Комісії:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;

- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики науково-педагогічних, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти;
- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та наукову діяльність ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка»;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм цього Положення.
- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та нормативних (локальних) актів ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка».

4. Відповідальність за порушення академічної доброчесності

4.1. За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до відповідальності згідно вимог чинного законодавства України.

4.2. Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат;
- самоплагіат;
- фабрикація;
- фальсифікація;
- списування;
- необ'єктивне оцінювання;
- академічне шахрайство;
- виконання на замовлення та (або) продаж академічних текстів (контрольних, курсових, кваліфікаційних робіт (бакалаврських), дисертаційних досліджень і навчальної літератури);
- порушення методики виконання досліджень;
- приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або внесення до списку авторів наукової чи навчально-методичної праці осіб, які не брали участь у створенні продукту;
- академічний обман;
- академічне хабарництво
- конфлікт інтересів;
- приватний інтерес;
- службова недбалість; - зловживання впливом.

4.3. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів

(оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, без належного оформлення посилань.

Використання запозичених текстів у письмових роботах допускається за умови, що зазначені всі джерела запозичень.

Перевірці на академічний плагіат підлягають:

- навчальні (курсіві роботи (проекти), реферати тощо) та кваліфікаційні (дипломні роботи (проекти) роботи здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій), монографії та інші роботи, що вимагають рекомендації Вченої ради ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» до видання, а також дистанційні курси. Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють завідувачі кафедр.
- рукописи статей, тези доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів. Організацію перевірки здійснюють головні редактори наукових журналів (відповідальні секретарі) та керівники структурних підрозділів, які організують відповідні заходи;
- дисертаційні роботи і автореферати. Організацію перевірки здійснюють голови спеціалізованих рад.

Форми академічного плагіату:

- використання у власному творі чужих матеріалів (зображень, тексту), у тому числі з мережі Інтернет, без належних посилань;
- пара фраз аби цитування матеріалу, створеного іншою особою, як опублікованого, так і ні, без належного дотримання правил цитування;
- спотворене представлення чужих ідей, їх синтез або компіляція з першоджерел;
- представлення в якості власного твору (есе, курсової роботи, дипломного проекту, тез, статті тощо) матеріалу, що був отриманий з Інтернету або від третіх осіб в обмін на фінансову винагороду / послугу чи соціальні зв'язки.

Самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

Фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

Списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

Необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

Академічне шахрайство передбачає будь-які дії учасників освітнього процесу змістом яких є:

- посилання на джерела, які не використовувалися в роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо);

- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- списування - використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання;
- повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, індивідуальної, курсової, дипломної тощо);
- повторна публікація своїх наукових результатів; - складання іспиту чи заліку іншою особою.

Академічний обман – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

Академічне хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі. В свою чергу, неправомірна вигода-це грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

Конфлікт інтересів - наявність у особи приватного інтересу у сфері, якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Службова недбалість - невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб.

Зловживання впливом - пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.

4.4. За порушення правил академічної доброчесності науково - педагогічні та педагогічні працівники притягуються до таких форм відповідальності:

- дисциплінарна;
- адміністративна та кримінальна;
- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України.

Порушення норм цього Положення може передбачати накладання санкцій, в т.ч. звільнення з ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка», за поданням Комісії з питань академічної доброчесності.

4.5. За порушення правил академічної доброчесності здобувачі вищої освіти притягуються до таких форм відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);
- повторне проходження навчального курсу;
- попередження;
- позбавлення академічної стипендії;
- відрахування із складу ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка».

5. Попередження академічної недоброчесності

5.1. Для попередження недотримання форм та правил академічної доброчесності в ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» використовується наступний комплекс профілактичних заходів:

- інформування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних та педагогічних працівників та науковців про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики;
- розповсюдження методичних матеріалів;
- проведення семінарів із здобувачами вищої освіти з питань інформаційної діяльності ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка», правильності написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань;
- ознайомлення здобувачів вищої освіти й науково-педагогічних працівників та педагогічних працівників із цим Положенням;
- посилення контролю завідувачів кафедр, наукових керівників курсових, кваліфікаційних (бакалаврських) робіт, членів екзаменаційних комісій щодо правильного оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо;
- перевірка бакалаврських робіт на предмет академічного плагіату;
- експертна оцінка та (або) технічна перевірка (за допомогою спеціалізованих програмних засобів) щодо ознак академічного плагіату в дисертаційних дослідженнях, підготовлених до захисту тощо.

5.2. З метою впровадження академічної доброчесності у ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» при Комісії може бути створена Робоча група з питань етики та академічної доброчесності, організації і контролю за додержанням принципів академічної доброчесності. Вона готує методичні матеріали, правила, пам'ятки тощо для забезпечення виконання усіх норм статті 42 Закону України «Про освіту». До складу Робочої групи входять науковці з кожного факультету, заступник декана навчальної роботи, здобувачі вищої освіти.

6. Заключні положення

6.1. Це Положення затверджується рішенням Вченої ради ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» та вводиться в дію наказом ректора ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка».

6.2. Зміни та доповнення до Положення вносяться за рішенням Вченої ради ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка» та вводяться в дію наказом ректора ВНЗ МТУ «Миколаївська політехніка».